پرونده

اعتراف ناخودآگاه دولت ترامپ به سیاست براندازی ایران

به‌رغم ادعاهای دولتمردان امریکا مبنی بر اینکه سیاست دولت فعلی امریکا تغییر رفتار و نه تغییر نظام ایران است برایان هوک، نماینده ویژه وزارت امور خارجه امریکا در امور ایران اظهارات روشنی به زبان آورده است که دولت فعلی در پی براندازی نظام ایران است.

برایان هوک در یک پیام ویدئویی مقابل ساختمان سفارت سابق ایران در واشنگتن دی‌سی، پایتخت امریکا گفت مشتاق روزی است که کلیدهای سفارت ایران در واشنگتن را به حکومتی که نماینده واقعی مردم ایران باشد، برگرداند. هوک گفته امیدوار است آن حکومت «انگیزه‌اش یک ایدئولوژی انقلابی منسوخ نفرت‌بار نباشد، بلکه منافع و اراده مردم بزرگ ایران باشد.» برایان هوک گفت: مردم ایران باید نهایتاً آزاد باشند قوانین و رهبران‌شان را خود انتخاب کنند نه توسط «یک رژیم مافیایی فاسد مذهبی.»

ساختمان سفارت پیشین ایران که برایان هوک از مقابل آن این پیام ویدئویی را فرستاده اندکی پس از انقلاب بهمن ۱۳۵۷ تعطیل شد. سفارت ایران در واشنگتن به دلیل قطع روابط دیپلماتیک ایران و امریکا تعطیل است. نماینده ویژه وزارت خارجه امریکا در امور ایران درباره ساختمان سفارت ایران گفته «ایالات متحده تقریبا ۴۰ سال است که از آن نگهداری کرده؛ از نظر امنیت و زیبایی محوطه. حتی فرش‌های ایرانی و آثار هنری که زمانی اینجا بودند همگی در انباری با درجه هوای کنترل شده نگهداری می‌شوند تا زمانی که روابط دیپلماتیک ما برقرار شود، به مردم ایران بازگردانده شوند.» هوک در برابر سفارت پیشین ایران در امریکا گفت: «۴۰ سال از انقلاب بهمن ۵۷ می‌گذرد و با هر معیاری که حساب کنید این رژیم کارنامه تاریکی دارد. ایالات متحده امیدوار است شما، مردم ایران، جایگاه برحق خود را به عنوان یک نیروی قدرتمند برای ثبات و سعادت در خاورمیانه و فراتر از آن به‌دست آورید، ۴۰ سال آینده می‌تواند کاملاً متفاوت باشد.»

هوک از سوی دیگر در گفت‌وگو با روزنامه آلمانی «بیلد» در تشریح راهبرد دولت امریکا درباره ایران انگار که حواسش جمع‌تر شده تا اعتراف مسئولیت‌زای بالا را به نوعی جبران کرده باشد، گفت: «راهبرد ما بر سه مبنا قرار دارد؛ دیپلماسی، بازدارندگی و اینکه ما در کنار مردم ایران هستیم.» هوک گفت که دیپلماسی کشورش در راستای بهبود روابط و جلوگیری از تهدیدها در برابر صلح و امنیت است و مدعی شد که اعمال فشار حداکثری به ایران در این جهت صورت می‌گیرد که ایران را پای میز مذاکره بکشاند و همزمان مانع از دستیابی ایران به درآمدهایی شود که آنها برای سیاست خارجی خشونت‌بار خود هزینه می‌کنند.

وی افزود: «مایک پمپئو و من با جامعه ایرانی‌های خارج از ایران ارتباط داریم چون می‌خواهیم که از آرزوها و رؤیاهای آنان بشنویم.» هوک در پاسخ خبرنگار بیلد مبنی بر اینکه وی چگونه سخنان اخیر «مایک پنس» معاون رئیس‌جمهور امریکا درباره ایران را ارزیابی می‌کند هم گفت که در ۴۰ سال گذشته ایران به اندازه کافی روشن کرده است که خواستار نابودی اسرائیل و امریکاست و این موضع‌گیری را رهبری و وزیر خارجه ایران هم داشته‌اند. وی تعبیر محو کردن اسرائیل از روی نقشه را هم با هولوکاست برابر دانست اما در نهایت مدعی شد که مردم ایران چنین دیدگاهی ندارند.

هوک درباره درخواست امریکا از اروپایی‌ها مبنی بر خارج شدن از توافق هسته‌ای با ایران (برجام) هم گفت: «امریکا ماه می از توافق هسته‌ای با ایران خارج شد و شش ماه بعد هم تحریم‌های نفتی و بانکی را بار دیگر اعمال کرد. این تحریم‌ها قوی‌ترین ابزاری هستند که ما در اختیار داریم تا رژیم را به منظور تغییر رفتار در زمینه توسعه موشکی و حمایت مالی تروریسم، تجاوزهای منطقه‌ای، حملات سایبری و نقض حقوق بشر تحت فشار بگذاریم.» هوک در پایان گفت: «مهم‌ترین کاری که اروپایی‌ها می‌توانند انجام دهند این است که عاملی بازدارنده علیه توسعه موشکی و آزمایش‌های موشکی ایران ایجاد کنند. ما می‌توانیم درباره جنبه‌های توافق بحث کنیم اما آنچه مسلم است این است که ایران توافق را به عنوان مجوزی برای توسعه برنامه موشکی خود تفسیر می‌کند. ایرانی‌ها بزرگ‌ترین زرادخانه موشکی در خاورمیانه را در اختیار دارند و خطر یک جنگ بالاست.

■ هدف اینستکس دورزدن تحریم‌ها نیست

«میشائیل کلور ـ برشتولد»، سفیر آلمان در تهران در مصاحبه‌ای با تسنیم درباره سازوکار موسوم به اینستکس گفت: «ما اینستکس را تأسیس کردیم که وظیفه‌اش تسهیل روابط تجاری میان ایران و اروپاست و از این طریق مجدداً بر اراده و تلاش خود برای حفظ ضوابط اقتصادی برجام مهر تأیید زدیم.» وی افزود: «آلمان یکی از سه سهامدار اینستکس است و رئیس اداره کل اقتصاد و توسعه پایدار وزارت امور خارجه آلمان در شورای نظارت این نهاد به‌نمایندگی از آلمان حضور دارد، علاوه بر این، اینستکس را یک مدیر بانکی آلمانی باتجربه هدایت می‌کند.»

برشتولد بر این باور است که «اینستکس علیه هیچ کشوری نیست و هدف آن نیز نقض یا دورزدن تحریم‌های امریکا نیست. اینستکس فقط می‌خواهد معاملات قانونی را امکانپذیر سازد.» سفیر آلمان با بیان اینکه اروپا از نظر سیاسی قدم به سرزمینی ناشناخته گذاشته و این تلاش فوق‌العاده سیاسی را نباید دست‌کم گرفت، افزود: «ما مطمئنیم که اینستکس به شرکت‌هایی که برنامه‌های تجاری‌شان تا به امروز به بن‌بست خورده‌اند، کمک خواهد کرد. ما همزمان با مقامات اقتصادی آلمان و اروپا برای توسعه اینستکس در حال مذاکرات فشرده‌ای هستیم.»

دورنما

آماده‌باش ارتش ونزوئلا در مرزها

وزیر دفاع ونزوئلا گفت که ارتش کشورش برای حفاظت از ونزوئلا در مقابل نقض‌های منطقه‌ای همچنان در حالت آماده‌باش است.

پس از سخنان تهدیدآمیز دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور امریکا مبنی بر روی میز بودن همه گزینه‌ها علیه ونزوئلا و تهدید نظامیان این کشور، ارتش ونزوئلا تدابیر امنیتی را در مرزها افزایش داده است. به گزارش خبرگزاری آناتولی، ولادیمیر پادرینو لوپز، وزیر دفاع ونزوئلا سه‌شنبه شب گفت که خوان گوایدو، رئیس‌جمهور خودخوانده ونزوئلا اعلام کرده است که روز شنبه قرار است حامیانش تلاش کنند کاروان‌های کمک از سوی امریکا را از کلمبیا به ونزوئلا وارد کنند. وزیر دفاع ونزوئلا تأکید کرده که آنها از سایر دولت‌ها دستور نمی‌گیرند. اظهارات وی در بحبوحه تداوم فشارهای اقتصادی و دیپلماتیک از سوی امریکا برای مجبور کردن نیکولاس مادورو، رئیس‌جمهور ونزوئلا جهت انتقال قدرت به گوایدو مطرح شده است. گرگوریو خوزه مونتانو، مدیر امنیت مدنی ایالت فالکون تأیید کرد که ونزوئلا مرز دریایی خود را به روی سه جزیره متعلق به هلند در کارائیب پیش از عملیات کمک‌های خارجی بسته است. وی ادامه داد: تعطیلی نامحدود مرز آبی بر جزایر کوراکائو، آروبا و بونائر در کارائیب اثر می‌گذارد. مادورو پیش‌تر گفته بود که گفت‌وگوها برای کمک رسانی به ونزوئلا بخشی از استراتژی اشغال از سوی امریکاست و به آنها اجازه این نمایش را نمی‌دهیم. اپوزیسیون ونزوئلا می‌گویند که این کمک‌ها باید وارد کشور شوند چون ۳۰۰ هزار نفر به شدت به غذا و دارو نیاز دارند درحالی که ۲ میلیون نفر هم با خطرات مربوط به سلامت روبه‌رو هستند. برخی از ناظران گفته‌اند که بستن راه‌های ورود کمک‌های بشردوستانه شاید از سوی امریکا به عنوان بهانه‌ای برای مداخله نظامی در نظر گرفته شود. گوایدو در توئیت روز سه‌شنبه خود نوشت: «نیروهای مسلح ملی بولیواری ونزوئلا از شما می‌خواهیم تا در ۲۳ فوریه به صدای مردم گوش دهید؛ مردمی که شما رنج آنها را که ناشی از نبود غذا و دارو است، می‌دانید. اجازه دهید تا کمک‌های بشردوستانه وارد ونزوئلا شود و درها را به سوی یک آینده بهتر برای همه باز کنید. ونزوئلا روی شما حساب می‌کند. ششم فوریه، مادورو پلی را برای جلوگیری از ورود کمک‌های امریکایی بست».

در واکنش به احتمال استقرار موشک‌های میان‌برد اتمی امریکا در اروپا ابراز شد

هشدار موشکی پوتین به امریکا

گزارش یک

رئیس‌جمهور روسیه در سخنرانی سالانه خود در واکنش به تلاش‌های امریکا برای استقرار موشک‌های کوتاه‌برد و میان‌برد هسته‌ای در اروپا، گفت که کشورش علاوه بر سرزمین‌هایی که تهدید علیه مسکو از آنجا آغاز شود، مراکز تصمیم‌گیری آنها را هم هدف قرار خواهد داد.

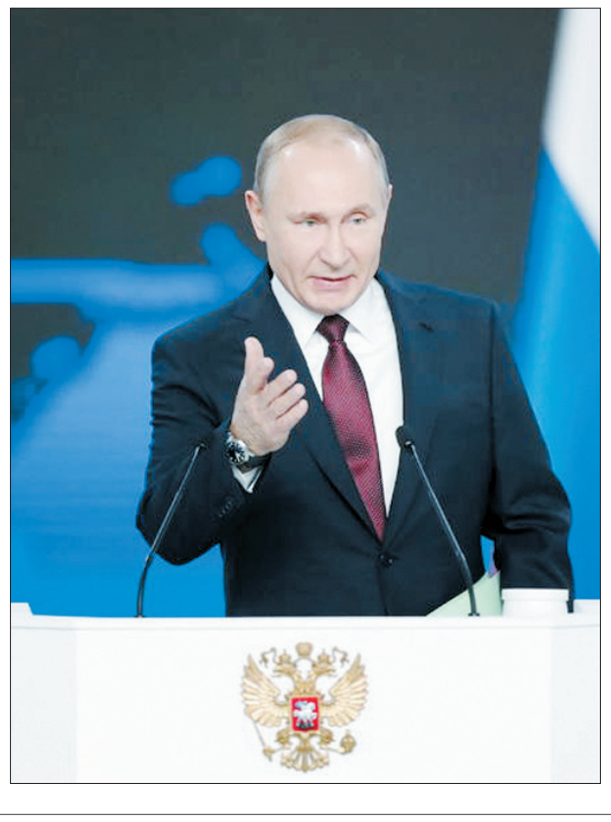

ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه روز چهارشنبه در سخنرانی عمومی در مجلس فدرال روسیه تأکید کرد که واشنگتن باید از سیاست‌های غیرسازنده خود دست بردارد. به گزارش شبکه راشاتودی، پوتین در ابتدای این جلسه به تشریح وضعیت اقتصادی روسیه و پیشرفت‌های نظامی این کشور پرداخت و در مورد روابط با امریکا گفت: «روسیه کسی را تهدید نمی‌کند و خواهان رابطه‌ای برابر با ایالات متحده است. ما دنبال درگیری نیستیم. اما ایالات متحده نمی‌داند که جهان چطور در حال تغییر است و به کدام سو می‌رود و به سیاست‌های مخرب خود ادامه می‌دهد». رئیس‌جمهور روسیه با بیان اینکه مسکو برای گفت‌وگو در مورد توافقات کنترل تسلیحاتی آماده است، تأکید کرد که اصراری هم برای این کار ندارد و مرتباً توان رزم و نبرد خود را افزایش می‌دهد. رئیس‌جمهور روسیه با اشاره به خروج امریکا از پیمان منع موشک‌های میان‌برد، گفت ایالات متحده زمانی تلاش می‌کرد با برنامه‌های موشکی بر جهان مسلط شود، اما اکنون باید از چنین برنامه‌هایی دست بردارد. پوتین، امریکا را به بهانه‌جویی برای خروج از این پیمان متهم کرد و گفت: «واشنگتن از مدت‌ها پیش تلاش می‌کرد با بهانه‌های واهی این پیمان محدودساز موشکی را بر هم بزند». پوتین تأکید کرد: «شرایط بین‌المللی کنونی ایجاب می‌کند که تنش‌ها تشدید نشود. امریکا برای دستیابی به مزیتی بر روسیه از طریق ساخت قابلیت‌های موشکی ضد بالستیک اقدام کرده و شکست خورده است. روسیه به این اقدامات از طریق حفظ بازدارندگی واکنش نشان داده است.»

■ هشدار پوتین

رئیس‌جمهور روسیه، در بخشی از سخنرانی‌اش در واکنش به احتمال استقرار موشک‌های میان‌برد اتمی امریکا در اروپا، گفت: «استقرار موشک‌های ایالات متحده در اروپا تهدیدی بسیار بزرگ برای امنیت روسیه و کل جهان است». او در ادامه سخنان خود تلویحاً امریکا را به پاسخ موشکی تهدید کرد و گفت: «اگر موشک‌های ایالات متحده در اروپا مستقر شوند، ما مجبور به اقدامات متقابل خواهیم بود. اگر تهدیدی متوجه ما شود، ما باید بتوانیم نه فقط محل وجود این تهدیدات، بلکه مرکز تصمیم‌گیری در مورد این تهدیدات را نیز هدف قرار دهیم». وی با این حال تأکید کرد که برنامه‌های نظامی روسیه ماهیت دفاعی دارد و مسکو تنها به عنوان پاسخ به حملات احتمالی خارجی این توانمندی‌ها را به کار می‌گیرد. سیاست‌های واشنگتن کوته‌بینانه و مخرب است و در نهایت منافع خود امریکا را تضعیف می‌کند. پوتین سپس توان موشکی روسیه را به رخ امریکا کشید و گفت که مسکو موشک فراصوت «آوانگارد» را در حال تولید دارد و همچنان به آزمایش موشک قاره‌پیمای اتمی سرمت ادامه می‌دهد. پوتین گفت موشک فراصوت کینژال را نیز به صورت آزمایشی مورد استفاده قرار داده است.

تهدید موشکی پوتین پس از آن انجام شده که دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور امریکا اخیراً از معاهده پیمان موشک‌های میان‌برد هسته‌ای با روسیه خارج شد و این مسئله واکنش تند مسکو را در پی داشته است. امریکا مدعی است روسیه در حال توسعه سامانه‌های موشک میان‌برد است که ناقض پیمان نیروهای هسته‌ای میان‌برد است و بدین ترتیب روسیه قادر خواهد بود در مدت زمان کوتاهی به کشورهای اروپایی حمله هسته‌ای کند. اما روسیه بارها چنین اتهامی را رد کرده است. اقدامات خصمانه واشنگتن علیه مسکو، از سوی روسیه بی‌پاسخ نمانده و مسکو نیز در اسناد امنیتی و نظامی کلان خود از امریکا به عنوان تهدیدی جدی یاد کرده است. پوتین در سال‌های اخیر بارها در واکنش به تهدیدات امریکا، این کشور را به حملات هسته‌ای تهدید کرده است. پوتین سال گذشته در واکنش به تهدیدات هسته‌ای امریکا علیه روسیه، گفت که دکترین نظامی روسیه این اجازه را می‌دهد که در واکنش به حمله اتمی علیه این کشور و یا متحدانش، از سلاح هسته‌ای استفاده کند. رقابت نظامی روسیه و امریکا پس از بحران اوکراین، در سال ۲۰۱۴ تشدید شده است و دو کشور را تا آستانه جنگ سرد جدید پیش برده است. امریکا بیش از یک دهه است به دنبال استقرار سامانه‌های موشکی در شرق اروپا است و مدعی است که چنین اقدامی برای مقابله با تهدیدات ناشی از سوی ایران و کره شمالی است اما در اصل استقرار چنین سامانه‌های موشکی در مرزهای روسیه، برای مقابله با مسکو انجام می‌شود و این مسئله واکنش تند روس‌ها را در پی داشته است.

رویکرد

واشنگتن: خروج نیروهای‌مان از سوریه «تغییر تاکتیکی» است

با وجود تأکید مکرر رئیس جمهور امریکا بر خروج از سوریه، سخنگوی وزارت خارجه امریکا مجدداً گفته که خروج نیروهای امریکایی از سوریه «یک تغییر تاکتیکی» است.

به گزارش ایسنا، ناتان تِک، سخنگوی عرب زبان وزارت خارجه امریکا در مصاحبه با «الخلیج آنلاین» درباره نگرانی‌ها نسبت به سوءاستفاده داعش از عقب‌نشینی نیروهای امریکایی در سوریه گفت: «ما متعهد به نابودی کامل داعش شده‌ایم. تصمیم خارج کردن نیروهای امریکایی از شمال شرق سوریه که تعدادشان ۲هزار نفر است همچنان پابرجاست و این یک تغییر تاکتیکی است نه یک تغییر استراتژیک در مأموریت امریکا درباره نابودی داعش. سخنگوی وزارت خارجه امریکا گفت: «واشنگتن برای تضمین عدم بازگشت داعش یا دیگر گروه‌های تروریستی به مناطق آزاد شده تلاش خواهد کرد.» این در حالی است که همین دیروز گروه موسوم به «دیده‌بان حقوق بشر سوریه» گزارش داد که ۵۰ کامیون متعلق به ائتلاف امریکا عناصر تروریستی داعش را از منطقه مزارع واقع در حد فاصل شهرک «الباغوز» و رود فرات خارج کردند. دیده‌بان گفته که این کامیون‌ها روز سه‌شنبه وارد این منطقه شدند تا «معامله غیرعلنی» با عناصر داعش را تکمیل کنند. به گفته این گروه، این کامیون‌ها که بسیار خوب پوشانده شده بودند، عناصر داعش و خانواده‌های‌شان را به همراه چند غیرنظامی دیگر از این منطقه خارج کردند. دیده‌بان در عین حال تأکید کرد مشخص نیست که آیا شب گذشته عناصر داعش به صورت مخفیانه توسط ائتلاف امریکا انتقال داده شده‌اند یا خیر.

■ «گنبد آهنین» در مرز سوریه و عراق

برخی منابع اسرائیلی گفته‌اند امریکا قصد دارد چندین آتشبار سامانه گنبد آهنین را جهت حمایت از نیروهای خود در مناطق مختلف جهان از جمله در مرزهای عراق- سوریه نصب کند. گنبد آهنین یک سامانه ضد موشک و ضد جنگنده است که با بودجه سخاوتمندانه امریکا در اراضی اشغالی ساخته شد. امریکا ماه گذشته ۹ عدد از آنها را خریداری کرد. بر اساس گزارش سایت عبری‌زبان «ان.زد.آی.وی»، امریکا قصد دارد یکی از آتشبارهای گنبد آهنین اسرائیل را در خاک سوریه و به صورت مشخص در منطقه التنف در مرزهای سوریه- عراق جهت حفاظت از پایگاه نظامی التنف نصب کند. یک مسئول عالی‌رتبه امریکایی که جان بولتون، مشاور امنیت ملی امریکا را در سفرش به ترکیه همراهی می‌کرد، گفت: واشنگتن با هر حمله‌ای علیه هم‌پیمانان کرد خود در سوریه مقابله می‌کند. این مسئول امریکایی افزود: بولتون به آنکارا اعلام کرد که واشنگتن هرگز در این مرحله از پایگاه التنف عقب‌نشینی نخواهد کرد. در همین راستا، «حسن الساری» دبیر کل جنبش «الجهاد و البناء» وابسته به سازمان «حشدالشعبی» عراق درباره تلاش امریکا برای دور کردن نیروهای این سازمان از مرز عراق با سوریه هشدار داد. الساری در گفت‌وگو با رادیو «اسپوتنیک» گفت، امریکا نخواهد توانست نیروهای حشدالشعبی را از مرز عراق با سوریه دور کند.

گزارش ۲

هدیه هسته‌ای پسابرجامی امریکا به مرکز صادرات تروریسم

ریاض در روند مذاکرات هسته‌ای با ایران، در کنار رژیم صهیونیستی بیشترین کارشکنی را انجام داد و بعد از توافق هسته‌ای هم یکی از مدافعان و البته مشوقان خروج امریکا از برجام بود. حالا چند ماه بعد از خروج امریکا از برجام، مشخص شده که دولت امریکا که حتی حاضر نبود حقوق هسته‌ای ایران را هم به رسمیت بشناسد، برای انتقال فناوری هسته‌ای پیشرفته به کارخانه تولید تروریست کوششی کم‌سابقه انجام داده است.

دونالد ترامپ برجام را به عنوان توافقی معیوب کنار گذاشت، آن هم به این بهانه که همه مسیرهای دستیابی ایران به تسلیحات هسته‌ای را «به صورت دائمی» مسدود نمی‌کند. رئیس‌جمهور امریکا گفته بود که صرفاً به دنبال توافقی است که «به طور کامل به برنامه هسته‌ای ایران، فعالیت‌های مرتبط با اشاعه و همچنین فعالیت‌های بی‌ثبات‌کننده این کشور می‌پردازد»، ولی حالا فاش شده در همان دوره‌ای که ترامپ از لزوم بسته شدن همه مسیرهای هسته‌ای ایران حرف می‌زد، حتی بدون توجه به ملاحظات حقوقی و امنیتی داخلی امریکا، برای انتقال فناوری هسته‌ای به دولتی که بر اساس قانون امریکایی جاستا (عدالت علیه حامیان تروریسم) که توسط کنگره و با رأی دو حزب ایالات متحده امریکا تصویب شد، تلاش کرده است.

مجلس نمایندگان امریکا به نقل از کمیسیون نظارت این مجلس اواخر روز سه‌شنبه گزارش داد که دولت دونالد ترامپ تلاش کرده بدون توجه به ملاحظات حقوقی و امنیتی هر چه سریعتر به عربستان فناوری بسیار حساس و پیشرفته هسته‌ای بدهد. این گزارش همچنین از مخفی بودن تعاملات ترامپ با عربستان سعودی اظهار نگرانی کرده است.

ترامپ قبل از رسیدن به ریاست جمهوری بارها اعلام کرده بود که سعودی‌ها باید پول بیشتری به عربستان بدهند و حتی این کشور را «گاو شیرده» توصیف کرده بود. وی پس از رسیدن به قدرت در اولین سفر خارجه خود به عربستان رفت و گفته می‌شود جراد کوشنر، داماد وی روابط نزدیکی با محمد بن‌سلمان، ولیعهد سعودی برقرار کرده است. به گزارش بی‌بی‌سی، در گزارش ۲۵ صفحه‌ای الیجا کامینگز، رئیس کمیسیون نظارت مجلس نمایندگان امریکا هشدار داده که انتقال این فناوری می‌تواند به اشاعه سلاح‌های هسته‌ای و بی‌ثباتی در خاورمیانه منجر شود. در این گزارش آمده که شرکت‌های خصوصی که در تماس نزدیک با ترامپ و دولتش هستند، با توجه به درآمد چند میلیارد دلاری ناشی از ساخت و راه‌اندازی این فناوری، فشار زیادی برای انتقال آن به دولت امریکا وارد می‌کنند.

بنا بر این گزارش، انتقال این فناوری بدون در نظر گرفتن مسائل امنیتی می‌تواند تهدیدی برای امریکا باشد. پس از قتل جمال خاشقجی، روزنامه‌نگار منتقد سعودی در کنسولگری عربستان در استانبول بعضی سناتورهای امریکایی موضع تندی علیه عربستان گرفته‌اند. در این گزارش آمده که ممکن است برای آنکه هرچه زودتر این فناوری در اختیار عربستان قرار گیرد، مسیر قانونی دور زده شود. همچنین این گزارش می‌گوید یکی از کسانی که نامش برای انتقال این فناوری مطرح شده، مایکل فلین، مشاور سابق امنیت ملی در دولت دونالد ترامپ است. بر اساس این گزارش، ترامپ در ۱۲ فوریه با سازندگان نیروگاه‌های انرژی دیدار کرده و درباره امکان انتقال فناوری هسته‌ای به کشورهای خاورمیانه از جمله عربستان سعودی صحبت کرده است. پس از این دیدار قرار شده که جراد کوشنر، داماد ترامپ و مشاور ارشد او به پایتخت چند کشور عربی از جمله عربستان سعودی سفر کند تا امکان تأمین هزینه مالی انتقال و راه‌اندازی این فناوری را بررسی کند. افشاگرانی که این موضوع را برای کمیسیون نظارت فاش کرده‌اند نگرانی عمیق خود را از اینکه انتقال فناوری هسته‌ای به عربستان ناقض قوانین باشد ابراز کرده‌اند. آنها همچنین به تضاد منافع مشاوران عالی‌رتبه کاخ سفید اشاره کرده و گفته‌اند این تضاد منافع حتی ممکن است جرم فدرال باشد. آنها همچنین گفته‌اند فضای کاخ سفید و آشفتگی، ناکارآمدی و غیبت حاکم بر آن، این نگرانی را بیشتر می‌کند. همچنین بنابر این گزارش، کارشناسان ابراز نگرانی کرده‌اند که این فناوری آنقدر پیشرفته است که امکان ساخت سلاح هسته‌ای را نیز مهیا می‌کند.

■ واکنش ظریف

گزارش مجلس نمایندگان، با واکنش محمدجواد ظریف، وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران در توئیتر مواجه شد. ظریف در توئیتر نوشت: «هر روز آنچه برای ما همیشه روشن بود، برای جهان روشن‌تر می‌شود؛ نه حقوق بشر و نه برنامه هسته‌ای نگرانی واقعی ایالات متحده نیستند. اول یک روزنامه‌نگار قطعه‌قطعه‌شده و اکنون فروش غیرقانونی فناوری هسته‌ای به عربستان سعودی به‌طور کامل ریاکاری امریکا را افشا می‌کنند.»

■ هشدار انگلیسی

در حالی که برخی رسانه‌های غربی از احتمال زمینگیر شدن هواپیماهای عربستان سعودی به دلیل تحریم‌های آلمان علیه ریاض خبر می‌دهند، یک رسانه آلمانی از هشدار وزیر خارجه انگلیس به برلین درباره این تحریم‌ها خبر داده است. به نوشته هفته‌نامه «اشپیگل»، وزیر خارجه انگلیس در یک نامه به «هایکو ماس» وزیر خارجه آلمان ضمن هشدار درباره تأثیرات تحریم‌های تسلیحاتی آلمان علیه عربستان سعودی از برلین خواسته که پروژه‌های بزرگ دفاعی را از این تحریم‌ها مستثنی کند. روزنامه «واشنگتن پست» روز سه‌شنبه گزارش داده بود تحریم تسلیحاتی سال گذشته میلادی آلمان علیه عربستان سعودی که در ماجرای قتل «جمال خاشقجی» تصویب شد، موجب قطع صادرات تسلیحات اروپایی به سعودی‌ها می‌شود چرا که بسیاری از قطعات تسلیحات اروپایی ساخت شرکت‌های آلمانی هستند. پیش‌تر یک مقام رسمی که هویت وی مشخص نیست به روزنامه «فایننشال تایمز» گفته بود: «به زودی به نقطه‌ای می‌رسیم که هواپیماهای سعودی دیگر قادر به پرواز نخواهند بود».

نگاه

سید رحیم نعمتی

تیغ اتمی در دست زنگی مست سعودی

گزارش ۲۴ صفحه‌ای الیجا کامینگز، رئیس کمیته نظارتی مجلس نمایندگان امریکا، می‌تواند دلالت بر دور جدیدی از حملات دموکرات‌ها به دولت جمهوریخواه و شخص دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور امریکا، داشته باشد، به خصوص اینکه نمایندگان جمهوریخواه تا یک‌شنبه شب گذشته یا زمان ارائه این گزارش به مجلس حتی از وجود آن بی‌اطلاع بودند تا اینکه نقشی در انجام آن داشته باشند. باید توجه داشت که این گزارش در حالی تنظیم و ارائه شده که دموکرات‌ها در روزهای اخیر آماده نبرد جدی با ترامپ می‌شوند، نبردی که در مورد اعلام وضعیت فوق‌العاده از سوی ترامپ برای ساخت دیوار مرزی با مکزیک به پا شده و تا حالا ۱۶ ایالت آماده شده‌اند تا کارزار حقوقی را علیه او شروع بکنند. با وجود این، گزارش کامینگز گوشه‌هایی از پنهانکاری دولت امریکا در زمینه فعالیت هسته‌ای را آشکار می‌کند که می‌تواند منطقه خاورمیانه را به ورطه نابودی هسته‌ای بکشاند.

موضوع در این گزارش مربوط به پنهانکاری دولت ترامپ در زمینه فروش تجهیزات و تکنولوژی هسته‌ای به عربستان است که بنابر قاعده باید با اطلاع نمایندگان کنگره انجام می‌شد اما سعی شده تا از چشم نظارتی نمایندگان پنهان بماند و همین نیز نگرانی‌هایی بابت نقض قوانین امریکا و مخاطرات امنیتی به وجود آورده است. بنا بر این گزارش، اصل ماجرا از زمان حضور مایکل فلین در پست مشاور امنیت ملی برای فروش تجهیزات حساس در تأسیسات هسته‌ای شروع شده بود و بعد از استعفایش از این مقام، درک هاروی در شورای امنیت کار او را دنبال کرده است. در این گزارش نام از شرکت مدیریت دارایی بروکفیلد برده شده که جرد کوشنر، داماد و مشاور ارشد ترامپ، یکی از شرکای آن است و طرف مهمی در کنسرسیومی به نام ای‌پی ۳ است که برنامه فروش تکنولوژی هسته‌ای به سعودی را اجرا می‌کند. هرچند که گزارش کامینگز کوشنر را متهم به چیزی نکرده اما از این موضوع می‌توان علت رابطه نزدیک کوشنر با محمد بن‌سلمان، ولیعهد و وزیر دفاع سعودی و رفت و آمدهای مکرر کوشنر به عربستان را به خوبی درک کرد. به نظر می‌رسد که انتشار این گزارش شروع ماجرا باشد و همچنان که خود کامینگز گفته، عجله کاخ سفید در زمینه انتقال تجهیزات و تکنولوژی هسته‌ای به عربستان می‌تواند باعث نقض قانون انرژی اتمی امریکا شده باشد و کمیته نظارتی رسماً تحقیقات خود را در این زمینه شروع کرده است.

باید دید کار کمیته نظارت و تحقیق این کمیته به کجا خواهد رسید اما با همین گزارش هم پنهانکاری دولت ترامپ و حتی نقض قوانین خود امریکا هم معلوم شده غیر از این بر پنهانکاری سعودی‌ها برای رسیدن به تسلیحات هسته‌ای انگشت گذاشته شده است. واقعیت این است که تلاش سعودی‌ها برای دستیابی به تسلیحات هسته‌ای از ۲۵ سال پیش و با افشاگری محمد الخلیوی، نماینده اسبق آل‌سعود در سازمان ملل، برملا شده بود و مؤسسه علوم و امنیت بین‌المللی واشنگتن هم سال قبل گزارشی را منتشر کرد که در آن از تلاش‌های مقدماتی سعودی‌ها برای اجرای یک برنامه گسترده هسته‌ای به هدف دستیابی به تسلیحات هسته‌ای گفته بود. نگرانی‌های اظهار شده بابت ارتباط سعودی‌ها با تسلیحات هسته‌ای پاکستان و اینکه سعودی‌ها نزدیک به ۶۰ درصد از هزینه این تسلیحات را تأمین کرده‌اند به این شرط که امکان خرید کلاهک هسته‌ای داشته باشند. هرچند که گاه و بیگاه در این مورد حرف‌ها و گمانه‌زنی‌هایی مطرح می‌شود اما پاکستان دست کم در ظاهر سعی کرده پایبندی خود را به عدم اشاعه تسلیحات هسته‌ای نشان بدهد و برای مثال، سر تاج عزیز از شخصیت‌های مطرح در زمینه سیاست خارجی پاکستان دو سال قبل بر این پایبندی تأکید کرد. در هر صورت، تقلای سعودی‌ها برای به دست آوردن تسلیحات هسته‌ای از سال‌ها قبل شروع شده بود و به نظر می‌رسد که با روی کار آمدن ترامپ در امریکا توجه خود را در این دو سال معطوف به کاخ سفید کرده‌اند و حتی نتایجی هم به دست آورده‌اند هرچند که ابعاد این نتایج به دلیل پنهانکاری ترامپ و عواملش از جمله کوشنر نامعلوم است. نکته مهم در همزمانی این پنهانکاری با دشمنی علنی ترامپ با توافق هسته‌ای ایران یا برجام است که در نهایت منجر به خروج غیر قانونی و یک‌طرفه او از برجام و اعمال دوباره تحریم‌ها علیه ایران شد. ترامپ در حالی از برجام خارج شد که طبق این گزارش به دنبال انتقال مخفیانه تجهیزات هسته‌ای حساس به عربستان بوده و به سعودی‌ها برای دستیابی به بمب اتمی کمک کرده است. این موضوع نه تنها دو رویی ترامپ و دولتش را در زمینه سیاست هسته‌ای ثابت می‌کند بلکه نشان می‌دهد که او تا چه میزان در مورد صلح و امنیت جهانی بی‌مسئولیت است. در واقع، سعودی‌ها طی سال‌های اخیر و به خصوص به دلیل جنگ یمن نشان داده‌اند که نه لیاقت تکنولوژیکی داشتن تجهیزات هسته‌ای را دارند و نه برخوردار از مسئولیت اخلاقی لازم هستند و پنهانکاری ترامپ باعث می‌شود تیغ به دست زنگی مستی بیفتد که شاید کل خاورمیانه را در آتش هسته‌ای بسوزاند.

اخبار کوتاه

■ سفیر امریکا: اسرائیل باید از لهستان عذرخواهی کند

سفیر امریکا در لهستان به دنبال تشدید تنش‌ها بین این کشور اروپایی با رژیم صهیونیستی بر سر اتهام‌زنی‌ها به لهستانی‌ها درباره هلوکاست، بر لزوم عذرخواهی تل‌آویو از ورشو تأکید کرد. به گزارش رویترز، «جورجت موسباچر» سفیر امریکا در لهستان روز چهارشنبه در جمع خبرنگاران در ورشو، گفت: «اسرائیل و لهستان دو متحد قوی ایالات متحده هستند اما نباید از این نوع ادبیات استفاده شود. ما برای هم متحدانی بسیار مهم هستیم و باید این مسائل را حل کنیم.» دولت لهستان در واکنش به این اظهارنظر، سفیر تل‌آویو در ورشو را احضار کرد و سخنان نتانیاهو را «غیرقابل قبول» خواند.

■ تشکیل «ناتوی عربی» رو به افول است

تلاش‌های امریکا برای ایجاد یک ائتلاف جدید در خاورمیانه برای مقابله با ایران به دلیل اتفاقاتی نظیر کناره‌گیری برخی از مقامات کلیدی دولت ترامپ و اختلاف نظر بر سر ماموریت‌های چنین ائتلافی به مشکل برخورده است. به گزارش ایسنا، به نقل از وال‌استریت‌ژورنال، این طرح موسوم به طرح «ائتلاف راهبردی خاورمیانه» زمانی تحت عنوان «نسخه عربی ناتو» تحسین شد، اما در حال حاضر این انتظار که در این طرح کشورها توافقی به سبک ناتو به منظور در نظر گرفتن حمله به یک عضو به عنوان اقدام جنگی علیه بقیه اعضا داشته باشند، وجود ندارد. دولت ترامپ در حال حاضر متمرکز بر اهداف کمتر بلند پروازانه مثل ایجاد توافقات تجاری و مراکز آموزش نظامی مشترک است. یک مقام در کشورهای عرب حوزه خلیج فارس گفت: در ابتدای مطرح شدن این طرح شور و هیجان زیادی وجود داشت، اما همچنان که زمان به جلو رفت، فکر می‌کنم که این اشتیاق و انرژی فروکش کرد.

■ پوتین: روسیه وارد دوران سخت جمعیتی شده است

ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه گفته که روسیه در یک دوره دشوار از لحاظ جمعیتی قرار دارد و میزان زاد و ولد در حال کاهش است و هرگز نباید با این موضوع کنار آمد. به گزارش اسپوتنیک، ولادیمیر پوتین در سخنرانی سالانه خود در مجمع فدرال، پارلمان روسیه که متشکل از دو مجلس دوما و شورای فدراسیون است، گفت: «روسیه اکنون دوره بسیار دشواری از لحاظ جمعیتی را سپری می‌کند و همانطور که می‌دانید، میزان زاد و ولد کاهش یافته است. ما قبلاً گفته‌ایم، دلایل این امر به تلفات عظیم انسانی و ناکامی‌های کشور در قرن بیستم در طول جنگ بزرگ میهنی و سال‌های دراماتیک پس از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی سابق بر می‌گردد.»